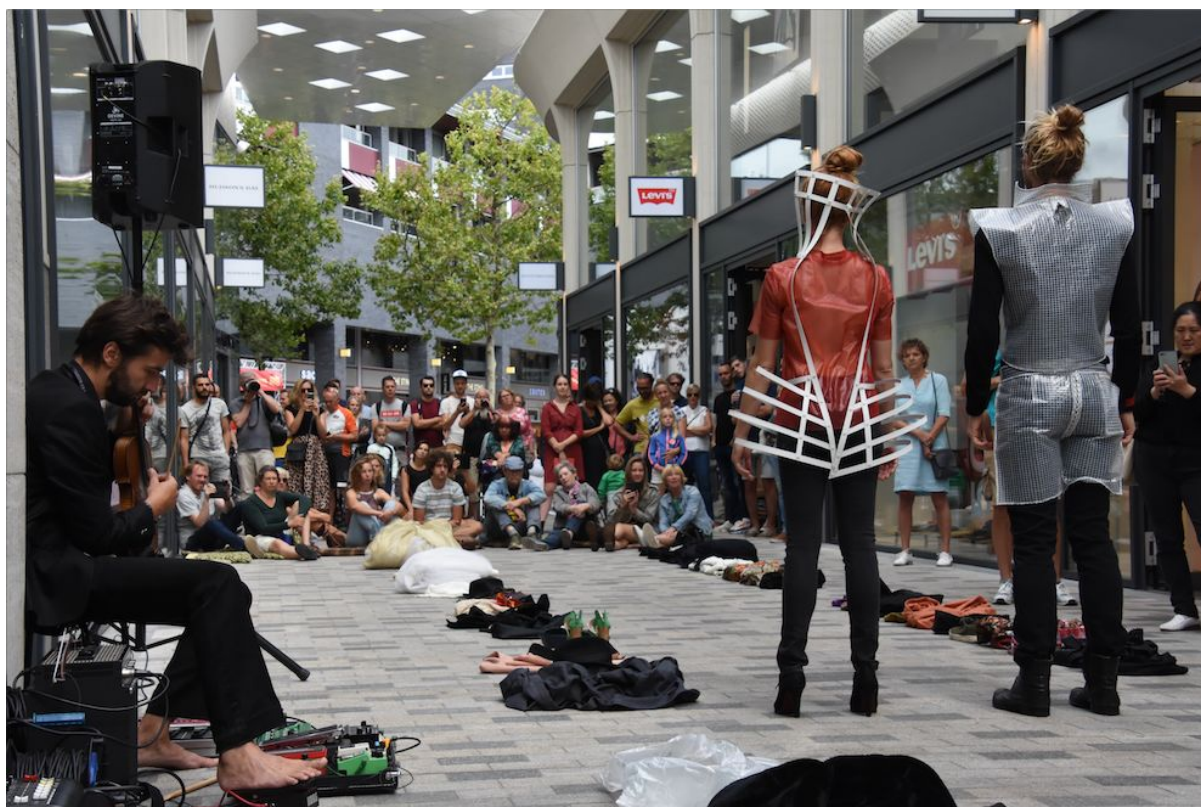

Beleidsplan 2020 - 2024

[Samenvatting]

Naam

Titel

Soort instelling

Postadres

Website

E-mailadres

KVK nummer

RSIN:

BTW nummer:

Rechtsvorm:

Statutaire naam:

Statutaire zetel:

IBAN:

Zwermers

Performance-gezelschap

Producterende instelling

Elandsgang 8, 5042 LP Tilburg

www.zwermers.nl

info@zwermers.nl

KvK 62128469

854670932

854670932B01

Stichting

Stichting Zwermers

Tilburg

NL93 TRIO 0198077602

Inleiding

Stichting Zwermers is een Tilburgs performance-gezelschap van eigengereide makers dat locatiegerichte, interdisciplinaire voorstellingen maakt. Het gezelschap is in Brabant geworteld en *zwermt* graag (inter)nationaal uit. Het behoort tot de artistieke kernwaarden van Zwermers om een blijvende open dialoog te voeren met zowel publiek als collega makers/artiesten. Het nomadische karakter van het gezelschap onderstreept deze kernwaarde. Door uit te zwermen doet het gezelschap nieuwe kennis en inspiratie op. Thuis in Brabant deelt Zwermers deze nieuwe kennis en inspiratie in de vorm van artistiek onderzoek met publiek. Dit zorgt voor een bijzonder hechte band tussen Zwermers en haar Brabantse achterban.

In dit beleidsplan wordt duidelijk waar het gezelschap zich de komende vier jaar op gaat focussen. Zwermers bevindt zich begin 2020 een kansrijke fase; Dit jaar speelt het gezelschap voor het eerst in het hoofdprogramma van Oerol met de performance Pan~// Catwalk. Dankzij de inhoud van de performance en de boeking op Oerol vindt er een flinke toename in (inter)nationale zichtbaarheid plaats. Met concrete boekingen tot gevolg. Dit wil het gezelschap in de periode 2020 - 2024 verstevigen en verduurzamen. In dit beleidsplan wordt uiteengezet hoe Zwermers werkt en hoe ze dit doel gaat verwezenlijken.

Het gezelschap werd en wordt ondersteund door de provincie Noord-Brabant (kennisvoucher en Impulsgelden), Prins Bernhard Cultuurfonds, het Makersfonds van Gemeente Tilburg, Art-fact servicepunt voor Amateurkunst, Proeftuin internationalisering en Grensverleggers/DeBuren (Be).

1. Artistiek

Artistieke visie

Zwermers werkt vanuit het idee dat verbeelding de geest veerkrachtig maakt en veerkrachtige mensen een gezonde(re) maatschappij vormen. Diversiteit op het gebied van identiteit, afkomst, gender en seksuele voorkeur is hierbij de norm. Daarom wil Zwermers verbeeldingskracht en flexibiliteit stimuleren op het gebied van 'mens-zijn'. Het gezelschap onderzoekt hoe de mens zich verhoudt tot de directe omgeving en de wereld. Door grote vragen rondom identiteit in een tastbare en herkenbare omgeving te plaatsen wil Zwermers de veelkleurigheid van de mens vieren. Daartoe maakt het gezelschap performances en faciliteert het ontmoetingen tussen publiek en artiesten op diverse locaties; in een achterstandswijk, in een modern kantoorgebouw, op theaterfestivals en in schouwburgen.

Geschiedenis van de artistieke ontwikkeling

Zwermers heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld tot een nomadisch performance-gezelschap dat locatiegerichte, interdisciplinaire projecten maakt in samenwerking met andere artiesten en vrijwilligers.

Zwermers is een doorontwikkeling van het gezelschap Bouwjaar '84. Bouwjaar '84 bestond van 2014 tot 2018 en maakte producties met verschillende thema's en een wisselende crew van dansers, acteurs, muzikanten en decorbouwers. Zo heeft het onder andere gespeeld op het Shine kunstenfestival in Den Bosch (i.s.m. Glow Eindhoven), Parktheater Eindhoven en Munttheater Weert. Van 2014 tot en met 2018 had het gezelschap een compleet zelfgebouwd theater, het Jutttheater in Tilburg. In het Jutttheater begon het gezelschap vanaf 2016 programma-avonden onder de naam Smeltkroezen te organiseren waarbij andere makers werden uitgenodigd om eigen werk te tonen.

In 2018 vond er een flinke **transitie** plaats op verschillende niveaus: artistiek inhoudelijk, organisatorisch en qua huisvesting. Er werd een meerjarig artistiek onderzoek ingezet rondom gender en identiteit met als titel: Pan~. Daarnaast werd er een vast kernteam van vier mensen gevormd. Het gezelschap koos het publiek domein als podium en ging nomadisch verder onder de naam Zwermers. Tot slot werd het Jutttheater afgebroken en er werd een nieuwe passende vorm ontworpen: het *Levend Landmark*. Dit bestaat uit een collectie aan steigerbuizen en koppelingen die in verschillende vormen op te bouwen is. Het plaatsen van het *Levend Landmark* bestempelt de locatie tot tijdelijk theater, decorstuk en herkenningspunt in één. Verder beschikt het gezelschap alleen nog over een opslagruimte, een aanhanger en een basisuitrusting voor een theater op locatie (licht-, geluidstechniek en publieksopstelling).

2. Activiteiten en resultaten

Pan~

Zwermers werkt sinds 2018 aan een doorlopend artistiek project rond het thema 'gender en identiteit'. Dit project heet Pan~, een Oudgrieks voorzetsel dat 'alles' betekent. Zwermers houdt van de veelkleurigheid en diversiteit van de mens en draagt dit actief uit. Pan~ begeeft zich op het spanningsveld tussen de mens als eenheid en de enorme verscheidenheid van elk individu en zoekt naar een minder vastomlijnde houding ten opzichte van gender en identiteit. Dat is wat Zwermers betreft nodig als men elkaar beter wil begrijpen. Zwermers zoekt naar een houding die verschillen viert in plaats van verschil veroordeelt. Met Pan~ doet Zwermers een poging om de verbeelding en veerkracht te prikkelen rond dit thema, met als doel de mens in al zijn uitingsvormen te kunnen omarmen, ofwel inclusief te zijn.

Vanuit deze drijfveer trekt het gezelschap het project Pan~ door t/m 2024. In de eerste twee jaar blijkt dit thema al een diepe bron van inspiratie, persoonlijk engagement en succes bij het publiek en programmeurs. Zwermers heeft hiermee een voelbare noodzaak te pakken en heeft de uitdrukkelijke wens dit artistieke onderzoek te verdiepen. Elk jaar wordt er een performance ontwikkeld met het voorvoegsel "Pan~ // ...". Het resultaat hiervan zijn performances die zich qua discipline bevinden tussen fysiek danstheater, kostuumontwerp, live muziek en installatiekunst.

2018/19: Pan~// Performance Concert. Een Performance Concert dat uitzoomt en de mens bezingt vanuit universeel perspectief.

2019/20: Pan~ // Catwalk. Een performance over kleding en identiteit.

2021-2024

2021: Pan~ // The Measure of all Things (werktitel). Een performance die inzoomt op de mens en al zijn spullen.

2022: Pan~ // Chainsew (werktitel). Een performance met een duet tussen een naaimachine en een kettingzaag. De performance decentraliseert de mens en zet het in verhouding tot zijn (natuurlijke) omgeving.

2023: Pan~ // Artificial Identity (werktitel). Een performance over de scheppende mens van nu en het (digitale) nageslacht.

2024: Pan~ // Checkbox (werktitel). Een performance over de culturele (de)constructie van de begrippen gender en identiteit.

Zwermers noemt Pan~ een doorlopend onderzoek omdat ze de performances niet ziet als een vaststaand gegeven. Elk jaar zullen bijvoorbeeld verschillende versies gemaakt worden voor verschillende doelgroepen zoals (theater)festivals (meestal een kortere performance van ongeveer 20 tot 30 minuten), educatie voorstellingen (45 minuten met nagesprek) en een theaterversie van 50 tot 75 minuten. Ook wil Zwermers de flexibiliteit behouden om het materiaal opnieuw open te breken, te herzien, uit te breiden of aan te passen aan een locatie, denk aan land-art festivals en musea. Tot slot zullen de voorstellingen niet slechts gedurende één seizoen geboekt kunnen worden maar meerdere seizoenen achtereen. Op die manier kunnen de performances inhoudelijk blijven doorontwikkelen en kan het bereik van Zwermers gestaag verder groeien.

Festivals en het zalencircuit

Zwermers ziet het festivalseizoen 2020 als een stevige opmaat naar meer zichtbaarheid en een langere speellijst in zowel Brabant als ver daarbuiten. Dit dankzij het succes van Pan~ // Catwalk en onder andere de boekingen op Oerol en Theater op de Markt. Daarnaast is Zwermers bezig met het opzetten van een Pan~ // Catwalk tour in het zalencircuit van Nederland in 2020-2021. Dit levert duurzame contacten op binnen het nationale en internationale culturele veld en dient als uitgangspunt voor de periode 2021 - 2024. De komende periode zal Zwermers elk jaar één performance produceren die geschikt is voor het festival- en het (kleine tot middelgrote) zalencircuit in zowel binnen- als buitenland. In theaterseizoen 2020-2021 is dat de performance Pan~ // Catwalk.

Smeltkroezen

Smeltkroezen is een programma-avond waarin drie tot vijf performances uit het kunstenveld een podium krijgen. Interdisciplinaire uitwisseling, talentontwikkeling, co-creatie tussen artiesten en locatiegericht werken staan centraal. De avond bestaat sinds januari 2016 en is uitgegroeid tot een stevig tweemaandelijks programma waar per editie ongeveer 8 tot 12 artiesten aan deelnemen en gemiddeld 50-60 bezoekers per avond aanwezig zijn. Als onderdeel van We Are Public trekt Smeltkroezen bovenregionaal publiek en is het een vast en bekend onderdeel van het culturele programma in Tilburg. Één editie bestaat uit twee avonden; een avond op een wisselende locatie in Tilburg én een avond in een andere stad. Zwermers werkte in 2019 samen met de Tolhuistuin

Amsterdam, er vonden dat jaar zes edities van Smeltkroezen plaats. Zwermers gaat in 2020 vijf edities van Smeltkroezen organiseren, in zowel Tilburg als Antwerpen. In de periode '21 - '24 wordt de relatie met Antwerpen verstevigd.

Talentontwikkeling

Met Smeltkroezen draagt Zwermers bij aan (boven)regionale talentontwikkeling voor studenten uit de kunsten en professionele artiesten. Dit doet het gezelschap om inhoudelijk actief in dialoog te blijven met andere artiesten en makers uit het veld en een sterk netwerk te onderhouden. Het tonen en testen van eigen werk (in progress) is belangrijk voor artiesten en makers in elke fase van hun carrière.

Buurtcultuurproject

Zwermers realiseert jaarlijks een buurtcultuurproject in Tilburg rond de thematiek van Pan~. Met als doel goed zichtbaar te zijn in Tilburg, inspiratie op te doen en in dialoog te blijven met de stad. Van een parkje in de Kleuren- en Kruidenbuurt tot Theaters Tilburg, en alles daartussen. Het onderstreept het nomadische karakter van het gezelschap, het versterkt de relatie met Brabant als voedingsbodem en verbreedt het onderzoek van de huidige artistieke vragen.

3. Organisatie

Organisatieprofiel

Zwermers hanteert een hybride organisatiestructuur. Traditionele kunstinstellingen zijn georganiseerd met aparte zakelijke en artistieke leiding. Bij Zwermers is dit anders. De artistieke kern van Zwermers bezit zakelijke en organisatorische competenties en verdeelt deze taken organisch onder zichzelf. Dit noemt Zwermers hybride. Het voordeel van deze wijze van taken verdelen: de gevarieerde competenties van het kernteam worden benut en een klein flexibel kernteam houdt de organisatie wendbaar. Dit zorgt voor een stevig fundament dat door de jaren heen van binnenuit is vormgegeven en opgebouwd. De uitdaging van deze werkwijze is dat wat informeel en organisch ontwikkeld is te professionaliseren, om de groei die Zwermers doormaakt organisatorisch te kunnen ondersteunen.

In november 2019 heeft Zwermers impuls gelden ontvangen van provincie Noord-Brabant met als doel om in 2020 en 2021 een formele en hybride organisatiestructuur te ontwikkelen om de competenties van het kernteam, de vrijwilligers en de partners volledig te gaan benutten. In een coachtraject wordt op dit moment gewerkt om de hybride organisatie van Zwermers te ontwikkelen, formaliseren en professionaliseren. De taakomschrijvingen van het kernteam worden benoemd en formeel vastgelegd. Aan de hand daarvan wordt de hybride organisatiestructuur verder vormgegeven. Aanvullend wordt er geïnvesteerd in cursussen en coaching voor de leden van het kernteam om (latente) competenties bij te scholen op het gebied van marketing, zakelijke kennis en fondsenwerving. Specifiek voor marketing en communicatie wordt Zwermers ondersteund door het Tilburgse marketingbureau Toffey, dat 'know how' ontwikkelt op dat gebied.

Het kernteam van Zwermers bestaat uit: Paul van de Waterlaat, Inez Wolters, Wouter de Belder en Sander Verbiest.

Paul van de Waterlaat (maker, performer, afgestudeerd FHK Theater) en Inez Wolters (maker, danser, afgestudeerd FHK Dans) zijn de artistiek leiders. Beiden hebben zij (inter)nationale ervaring als performers bij dans- en (straat)theatergezelschappen. Als makers zijn ze gespecialiseerd in locatiegericht werken. Al ruim zes jaar voeren zij organisatorische en zakelijke taken uit ten behoeve van Zwermers. Wouter de Belder is sinds 2016 de componist en uitvoerend muzikant van Zwermers. Naast zijn uitvoerende ervaring brengt hij ook expertise mee op het gebied van productie en financiën. Sander Verbiest brengt sinds 2013 expertise in op het gebied van technische vormgeving en (decor)bouw.

Bestuur

Het bestuur is op dit moment een bestuur op afstand met een klankbordfunctie, bestaande uit vier bestuursleden met diverse achtergronden (muzikant/psychiater, basisschooldocent, adviseur/functioneel consultant, en culturele duizendpoot). De professionalisering van het bestuur is in 2020 een van de speerpunten in het impuls-traject. Om de ambitie tot groei en (inter)nationalisering te vervullen is een actief bestuur nodig met een uitgebreid netwerk. Er wordt gezocht naar een samenstelling van bestuursleden met een goede balans tussen artistieke en zakelijk/organisatorische kennis op (inter)nationaal gebied. Het doel is om de bestuurssamenstelling in 2020 te optimaliseren en de Code of Governance te implementeren (Zie pag. 6)

4. Communicatie- publiekswerking

Publiekswerking

Zwerms zet in op *participatieve* en *intensieve publiekswerking*. Om de aard van de relatie met publiek te weten moet verteld worden hoe Zwerms de eigen projecten benadert. Het overkoepelende Pan~ project en de projecten die daaronder hangen zijn constant in ontwikkeling. Dat heeft gevolgen voor de relatie met publiek. Makers Inez Wolters en Paul van de Waterlaat zijn uiterst geïnteresseerd in wat mensen denken van hun werk. Ze zien het publiek als bron van inspiratie en vragen hen soms actief deel te nemen (bv. in het buurtcultuurproject). Vaak haakt publiek ook op een of andere manier aan bij de dagelijkse werkzaamheden bijvoorbeeld als vrijwilliger of als ambassadeur.

Marketing en communicatieplan

Als onderdeel van het impuls-traject ontwikkelt Zwerms een marketing- en communicatieplan op maat met als doel het op korte termijn verankeren van de groei die het gezelschap doormaakt. Toffey is hierin de belangrijkste partner. Dit Tilburgse marketingbureau heeft aangegeven Zwerms te willen coachen omdat er is genoeg talent binnen het gezelschap aanwezig is om zelfstandig marketing te kunnen voeren, alleen de 'know how' ontbreekt nog. Het is belangrijk dat Zwerms zichzelf als een merk gaat zien dat sterk, consequent en met een grote eigenheid gepositioneerd wordt binnen de juiste segmenten in de markt. Juist als marketingkracht onderdeel is van het kernteam kan het gezelschap met deze eigenheid opvallen.

In een coachingstraject in het voorjaar van 2020 worden de volgende onderdelen behandeld:

1. De formulering van de strategische visie en doelstellingen en het verkrijgen van de juiste tools waarmee Zwerms zelf aan de slag kan.
2. Het formuleren van het DNA, tone-of-voice, marketingstrategie in de vorm van een merkmanifest.
3. De ontwikkeling van een gedegen PR-strategie waarmee ze de aandacht van lokale, nationale en internationale pers trekken; gebruikmakend van internationaal perssysteem Meltwater.

Deze vierjarige aanvraag gaat over het verduurzamen daarvan op de lange termijn. De Pan~ projecten en Smeltkroezen vereisen beide een eigen PR-strategie.

5. Financiën

Zwerms zet de komende vier jaar in op ontwikkeling (en behoud) van een gezonde financieringsmix tussen eigen inkomsten, sponsoring en subsidies. De beoogde eigen inkomsten voor het jaar 2020

zijn grotendeels al behaald, inclusief het begrootte aantal (inter)nationale boekingen. Dit geeft Zwermers het vertrouwen dat het ze hierop door kan bouwen in de periode 2021-2024.

Subsidies

Dankzij de Impulsgelden ziet Zwermers een opstap naar structurele (vierjarige) ondersteuning mogelijk. Ook zorgen de Impulsgelden ervoor dat Zwermers gestaag kan groeien naar het aanvragen van aanvullende, landelijke, ondersteuning. De eerste landelijke aanvraag zal in 2022 plaatsvinden, waarmee Zwermers de tijd heeft hier organisatorisch en inhoudelijk naar toe te groeien. Op regionaal niveau heeft Zwermers sinds 2016 ingezet op het opbouwen van een relatie met de Gemeente Tilburg. Zo heeft het gezelschap bijvoorbeeld twee keer een Makersfonds subsidie ontvangen, een eenmalige bijdrage voor Smeltkroezen in 2019 en een subsidie proeftuin internationalisering. De bijdrage aan het Tilburgse cultuurlandschap en het groeiende landelijke profiel is inmiddels bewezen en brengen goede hoop voor een toekomstige toekenning vanuit de gemeente. De Impulsgelden bekrachtigen de huidige groei van Zwermers. Verder heeft Zwermers een warme relatie met Art-fact en is voor zowel de buurtcultuur projecten als de creatie van het Levend Landmark door hen ondersteund.

(Bedrijfs-) Vrienden van Zwermers

Zwermers heeft een sterke achterban en gaat in 2020 beginnen met het opbouwen van een financiële Vrienden Van Zwermers programma. Zwermers heeft in het verleden tweemaal succesvol een crowdfunding gerealiseerd; in 2016 €12.868,- via Tilburg voor Cultuur en in 2018 €11.560,- via Voordekunst. Door het opzetten van een Vrienden Van Zwermers wil het gezelschap groeien naar een achterban die structureel bijdraagt aan het bestaan van Zwermers. Omdat dit een andere focus en marketing strategie vereist dan een eenmalige crowdfunding is deze groei gestaag opgenomen in de begroting.

Smeltkroezen

Het is een speerpunt voor Zwermers om in 2020 de financiële gezondheid van Smeltkroezen verder te standaardiseren en in de komende periode (2021-2024) te verduurzamen. Financiële partners van Smeltkroezen in 2019 waren: Tolhuistuin Amsterdam, Art-fact, Prins Bernhard Cultuurfonds, Tivolifonds en de Gemeente Tilburg (eenmalige subsidie van 5.000 euro). Financiële partners (tot nu toe) in 2020 zijn: Theaters Tilburg (uitkoopsom), De Nieuwe Vorst (uitkoopsom) en De Buren/Grensverleggers (incidentele subsidie van 5.000 euro voor de Antwerpse avonden). Daarnaast zijn er een aantal (locatie) instellingen die op dit moment geen geld inbrengen maar wel kostenposten van Zwermers verlagen door bijvoorbeeld geen huur te vragen en/of technische ondersteuning bieden. Partners die dit in 2019 en/of 2020 doen zijn onder andere: de Hall of Fame, Van Spaendonck Ondernemingshuis, ContourdeTwern, Stadsamping en Stormkop in Antwerpen. Gaandeweg wordt ingezet op het ontvangen van uitkoopsommen en een jaarlijkse aanvullende subsidie.

6. Gedragscodes

Het gezelschap onderschrijft de **Code of Governance** en volgt die. Het bestuur opereert onafhankelijk en doet geen betaalde nevenactiviteiten voor de stichting. Er is een heldere taak- en rolomschrijving. Het bestuur stelt zich positief kritisch op ten opzichte van het artistieke team teneinde ideeën te borgen en het artistieke gedachtegoed goed uit te kunnen dragen. In 2020 liggen er, als onderdeel van het impuls-traject, ook taken voor het bestuur. Bijvoorbeeld de volledige implementatie van de Code of Governance inclusief een up to date 'pas toe en leg uit' document ter publicatie op de website.

Code Culturele Diversiteit

Zwermers streeft naar inclusiviteit en onderschrijft de Code Culturele Diversiteit. Zowel artistiek inhoudelijk, als in de samenstelling van de gehele crew, wat betreft gender, seksuele geaardheid,

leeftijd, culturele of etnische afkomst en sociaaleconomische status. Thematisch werkt Zwermers rond gender en identiteit en focust het zich op de kleurrijke mens, dat wil zeggen: álle mensen. Zwermers leeft en werkt vanuit een intersectioneel perspectief, dat wil zeggen dat ze in haar denken niet uitgaat van traditionele statische veronderstellingen over identiteit, afkomst, seksualiteit en gender, waarin het één vaak het ander uitsluit. In plaats daarvan gelooft het gezelschap in de fluïditeit van identiteit. Er is interesse en kennis in het discours hieromheen en Zwermers is zich bewust van de kwaliteiten en tekortkomingen op dit gebied. De organisatie is bijvoorbeeld divers op het gebied van seksualiteit, gender en leeftijd, maar niet op etnische afkomst. Zwermers ziet Smeltkroezen als het instrument om de komende jaren actief meer makers van andere komaf podium te bieden. Publiek wordt maatschappijbreed aangesproken, door van achterstandswijk tot schouwburg te spelen. Dit resulteert in een diverse achterban. De ambitie is om het locatiegebonden publiek wat meestal eenmalig komt, langer vast te houden en te motiveren om ook naar andere performances te komen kijken.

Fair Practice Code

Zwermers onderschrijft de Fair Practice Code en past deze daar waar mogelijk toe. Zwermers voert een open dialoog en deelt haar artistieke missie met zowel de eigen crew, als het bestuur, vrijwilligers, participanten en publiek. Financiële afspraken worden transparant gedeeld en evaluaties vinden plaats met zowel eigen crew, ingehuurde artiesten als vrijwilligers. Tot slot hecht Zwermers waarde aan een duurzame omgang met budgetten. Waarbij naast transparantie ook aandacht is voor hergebruik, tweedehands materialen en recyclen.

Slotwoord

Er is de afgelopen jaren veel gebeurd binnen Zwermers, op zowel artistiek als organisatorisch vlak. De eigengereide manier van werken en maken wordt op dit moment gehoord en gezien in het veld. De keuze voor het artistiek doorlopend en verdiepend project Pan~ levert focus en verscherping op. En de voorstelling Pan~// Catwalk opent de deur tot verbreding van netwerk en uitbreiding van zichtbaarheid. Daardoor is de speellijst van 2020/2021 nu al beduidend langer dan voorgaande jaren. Ook vinden er spannende nieuwe ontwikkelingen plaats op het gebied van de hybride organisatiestructuur. 2020 wordt sowieso een mooi jaar voor Zwermers, met dit vierjarenplan wil het gezelschap ervoor zorgen dat dit geen eenmalig avontuur is. De komende vier jaar gaat over het verduurzamen van Zwermers als Brabants gezelschap dat naast een sterk thuisgevoel, ook de vleugels krijgt om uit te zwermen.